

שאלות שנשאלו בעניני סוכות שבת יו"ט וחווה"מ - שיעור 438

I. בעניני סוכות

- (א) נטילת ידיים בבית והמוציא בסוכה שבחצר עיין במ"ב (קס"ו - ה) דאם הולך מביתו לבית אחר יש שמחמירין אפילו בהליכה מועטת (הגר"ז ובגדי ישע) וע"ע בחזון איש (סוף כ"ד) דיש מקילין בשהיה וכש"כ כשהולך לסעודתו דאין הליכה זו הפסק וכ"ש אם הוא קודם ניגוב הידים וכ"כ הערוך השלחן (קס"ו - ז) שאם מקום הנטילה רחוק ממקום האכילה אף יותר מכ"ב אמה לא מקרי הפסק כיון שזה מוכרח להענין והפסק לא מקרי אלא כששוהה וא"צ לשהות וכן משמע מהרמ"א (י"ד י"ט - ה) לענין שחיטה שיכרך בחצר וישחוט בבית (פסקי תשובות קס"ו) ולכן אלו שמניחין פרוסות לחם קטנים בבית שמחה אין זה מן המובחר דמצוה מן המובחר לברך על הפת שעל השלחן שהיא שלימה (שו"ע הרב קס"ו - ג) ולכן מי שאוכל עם עוד אנשים שיש להם רק פרוסות והוא יש לו לחם שלם הם יוצאים מבציעתו
- (ב) לישב בסוכה על ההבדלה לבד עיין בשש"כ (נ"ח - ק"ג) שהגרש"ז נהג דאחר שתיית היין לקח מזונות וברך לישב בסוכה והחזון איש נהג לברך לישב בסוכה בהבדלה בלא המזונות שהבדלה קובעת הברכה והיה טועם רק מעט ורוב כוס היה שותה אחר וכ"כ בלוח ארץ ישראל דלפני שתיית היין מברכים לישב בסוכה ואין חיישינן משום הפסק בין ברכת היין לשתיתו ומ"מ עדיף טפי להקדים ברכת לישב בסוכה לפני ברכת בפה"ג
- (ג) מצות סוכה אם היא חיובית או רשות עיין בפסקי תשובה (תרל"ט - ה) שהביא מרוב הפוסקים שהיא חיובית ואפילו לאלו יש התיר דתשבו כעין תדורו וכן במצטער ובהולכי דרכים ולאלו שסוברים שהיא רשות מ"מ יש מצוה קיומית בישיבה וראיה לדבר שמברכים על הסוכה כל שבעה משא"כ במצה דאין מברכים
- (ד) אילן שענפיו רק מצד הסוכה ופעמים הרוח מתנדנד מעל הסוכה לפי שעה עיין ספר מקראי קודש (ה - כ"ג) שנטה לפסול הסוכה בשעה שענפיו מאהילים על הסוכה וע"ע בספר סוכה כהלכתה (עמד ע"ה) דמעיקר הדין אינו פסול מ"מ טוב לקצוץ וראיה ממשנה באהלות (ה - מ"ה) דספינה השטה ע"ג המים וטלית המנפנת באויר אינה מביאה את הטומאה משום שאין דינה כאוהל
- (ה) שתי דפנות שלימות אפילו זו כנגד זו ויש בו עוד דופן שלישי שלימה ואפילו אינו בתוך ג' הוי סוכה כשרה דאין צריך להיות לבוד לאחד מאחרים ורק אם השלישי טפח ומשהו או ארבע ומשהו (תר"ל - ז-ד) ואבאר מ"מ נהגו לעשות מחיצות שלימות כי אין הכל בקי אין בדין המחיצות (רמ"א תר"ל - ה)

II. שבת ויום טוב

- (א) הפשטת המחצלת של סכך לכסות הסוכה ביותר כדי שיכול לישב תחתיו תלוי אם הסכך אוהל קבע או עראי שהוא ספיקו של הפמ"ג ולכן ע"י נכרי יש להתיר וע"י ישראל יש לאסור בשבת וביו"ט ראשון
- (ב) דלת שנשמט מהגלגלין (sliding door) מותר להשיבו למקומו שאין זה חשוב חיבור כך שמעתי מכמה פוסקים
- (ג) חוט מצורת הפתח שמנשבת בהרוח ואינו יוצא חוץ מהלחיים כשר ואפילו יוצאים פעמים יש להתיר בדיעבד (ד-י)
- (ד) להוציא דבר מבית הכנסת משומר לביתו שאין צריך לו ביו"ט אסור משום הוצאה שאין צורך כלל (תק"ח - ה ברמ"א)

- (ה) יותר טוב לברך על הדלקת נר יום טוב ואח"כ מדליק ככל המצות דהיינו עובר לעשייתן
- (ו) לשלוח מכתבים ערב שבת או יום טוב ראוי להחמיר אף שאין ידוע איסור ברור כיון שהרוב העובדים שם הם נכרים וכ"ש אם הוא מיעוט שאינו מצוי (אג"מ ג - מ"ו)
- (ז) רפואות ביום טוב ראשון אסור וביו"ט שני מותר חוץ מראש השנה (ת"ו - ז)
- (ח) אין צריך ליתן מים חמים לכלי שני ואח"כ הקפה ביום טוב כמו בשבת דמלאכת בישול הותרה ביום טוב ואינו דומה להחומרא דהרמ"א (ת"ה - ה) דבאוכל נפש עצמו כל שאינו מפגי טעם כלל אם עשו מעיו"ט דעל מה שהחמירו החמירו ועל מה שלא החמירו בפירוש אין אוסרים בק"ו דבישול התירו ביום טוב
- (ט) מי שרטייה שעל מכתו שברגלו נשמט ומהודק רק מצד אחד ודעתו להסירו לגמרי כשבא לביתו מותר ללכת ברה"ר כמו תו (tag) שמחובר לבגדו או טיט שדבוק לרגלו שאין חשוב לו ובטל (ע"ה - ל"ט) ועיין במנחת יצחק (ג - ל"ז) אמנם קרס נפסק מבגדו ונשאר רק חלק אחד אסור לצאת בה בשבת אם דעתו לתקנה ואפשר ביום טוב יש להקל מספק ספקא (ע) אפשר שלא לצורך כלל מותר ואת"ל אסור (ה) אפשר ההלכה כהערוך השלחן (ע"ה - ק"ז) וסעייתו (שש"כ י"ח - קל"ח) דאפילו דעתו לתקנה מותר אם אינו חשוב
- (י) מותר לומר בשבת או ביום טוב "אני אלך לארץ ישראל" אבל אסור לומר אני נוסע באירון או בקאר וכדומה כי הנסיעה אסור בשבת ולכן אינו מותר לדבר עבורו משא"כ אם לא מפרט אופן הנסיעה אין איסור בדבר

- (יא) מותר לצאת במנעלים דמשתלפי במהרה וממילא (slippers) ויש מחמירים ואוסרים (ע"ה - ע"ז) ועיין במ"ב (ס"ה) דגם הט"ז מתיר דלא חיישינן דילמא יפלו ואתי לאתויי ד' אמות ברה"ר דהא אין דרך לילך יתף ברה"ר

III. בעניני חול המועד

- (א) מותר לתלות תמונות על הקיר של הבית דהוי מעשה הדיוט לצורך המועד והוא הדין להדק הדף על השלחן לשחק בו ping pong
- (ב) למי שאין לו חלוק נקי יותר טוב לקנות מלכבס
- (ג) מותר להתעמל בבית ההתעמלות (gym) בחוה"מ שזה נחשב כצרכי הגוף
- (ד) אין להשקות עשבים ופרחים אם אינו דבר האבוד
- (ה) אסור לכבס מטפחת השלחן בחוה"מ אמנם להסיר כתם מותר אבל אם במטפחת יש כמה כתמים אין להתיר ועיין באג"מ (פ - ל"ו) דע"י אומן אסור בכל אופן
- (ו) נטילת צפרניים מותר לבני ספרד אבל לבני אשכנז אין להתיר אלא באופנים שמותר לגלח שער ראשו ומי שמיקל יש לו על מי לסמוך (עיין תקל"ז - ח ובמ"ב ז) וע"ע בערוך השלחן (ז) שמי שהיה טרוד הרבה קודם הרגל יכול ליטול צפרניו כיון שכן הוא דעת ד' עמודי עולם
- (ז) לתקן טליפון רגילה או cellphone שצריך מעשה אומן אסור
- (ח) מותר לצלם בחוה"מ דהוי מעשה הדיוט והוי כשאר שמחות שמצינו שהתירו (ספר הלכות חוה"מ דף ס"ח בשם רב משה)
- (ט) סתירת סוכה אין להתיר אלא אם הוא לצורך המועד דהוי רק מעשה הדיוט וע"ע במ"ב (ת"ס"ו - ה) שלא לסתור ביום ז' דהא כל היום חובתו לישן ולאכול ולא משום איסור סתירה